

รายงานสถานการณ์ศัตรูไม้ยืนต้น

วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอրักษาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐ ๒๕๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๕๕๕ ๑๖๗๖

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูไม้ยืนต้น

๑. สถานการณ์การปลูกไม้ยืนต้น

- ๑.๑ พื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งหมด ๗๔ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑,๑๐๑,๖๓๗ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมด ๗๗ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๖,๖๑๑,๔๗๔ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด ๗๐ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๔,๔๘๙,๖๐๑ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกกาแฟทั้งหมด ๖๑ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๓๖๓,๔๘๐ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูไม้ยืนต้นที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมะพร้าว

๒.๑.๑ หนอนหัวดำ พื้นที่ระบาด ๒๕ จังหวัด จำนวน ๙,๔๔๔ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๕๓ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙,๓๙๒ ไร่) แบ่งเป็น

- ๑) การทำลายระดับน้อย จำนวน ๖,๕๓๙.๒๕ ไร่ (๖๘.๙๔%)
- ๒) การทำลายระดับปานกลาง จำนวน ๒,๓๑๑.๒๕ ไร่ (๒๔.๓๗%)
- ๓) การทำลายระดับรุนแรง จำนวน ๖๓๔.๕๐ ไร่ (๖.๖๙%)

๒.๑.๒ แมลงดำหัวแม พื้นที่ระบาด ๒๖ จังหวัด จำนวน ๒๑,๙๖๗.๒๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๓๗ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๒,๐๐๔.๒๕ ไร่) แบ่งเป็น

- ๑) การทำลายระดับน้อย จำนวน ๙,๔๑๔.๒๕ ไร่ (๓๘.๓๐%)
- ๒) การทำลายระดับปานกลาง จำนวน ๑๓,๓๔๕.๕๐ ไร่ (๖๐.๓๔%)
- ๓) การทำลายระดับรุนแรง จำนวน ๒๐๗.๕๐ ไร่ (๐.๓๔%)

๒.๑.๓ ตัวงเรด พื้นที่ระบาด ๒๒ จังหวัด จำนวน ๖,๙๗๓.๗๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๐๗.๒๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๗,๐๘๑ ไร่)

๒.๑.๔ ตัวงวง พื้นที่ระบาด ๑๑ จังหวัด จำนวน ๑,๒๗๑.๕๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๒๗๒.๕๐ ไร่)

๒.๑.๕ ไรสีขามะพร้าว พื้นที่ระบาด ๔ จังหวัด จำนวน ๒,๓๓๖.๗๕ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๒.๒ ศัตรูปาล์มน้ำมัน

๒.๒.๑ ตัวงเรด พื้นที่ระบาด ๑๐ จังหวัด จำนวน ๒,๒๖๘.๗๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๘๓.๒๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒,๓๕๒ ไร่)

๒.๒.๒ โรคลำต้นเน่า พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด จำนวน ๘๒๗ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๘๒๒ ไร่)

๒.๓ ศัตรูของพืช

๒.๓.๑ โรคจากพืชที่ระบาด ๙ จังหวัด จำนวน ๕๗๙ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๓ ไร่ (สัดส่วนที่ผ่านมา ๔๗๖ ไร่)

๒.๓.๒ โรคเบรร่วง พื้นที่ระบาด ๙ จังหวัด จำนวน ๗๗๔,๔๒๒.๓๗ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑,๖๔๐.๕๐ ไร่ (สัดส่วนที่ผ่านมา ๗๗๗,๐๖๒.๘๗ ไร่)

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูแมลงพืช

๓.๑.๑ ถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำเรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูแมลงพืช และการดูแลสวนมะพร้าวให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ

๓.๑.๒ ตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำทำลายไปเพื่อทำลายทิ้งออกแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์

๓.๑.๓ ปล่อยแตนเปียนบราคอน (*Bracon hebetor*) เพื่อควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำในพื้นที่โดยขอรับการสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอาชักษาพืช (ศทอ.)

๓.๑.๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรภายใต้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ผลิตขยายแทนเปียนบราคอน (*Bracon hebetor*) เพื่อใช้ควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าว

๓.๑.๕ ปล่อยแตนเปียนอะซีโคเดส (*Asecodes hispinarum*) เพื่อควบคุมการระบาดของแมลงดำหานามมะพร้าวในพื้นที่ โดยขอรับการสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอาชักษาพืช (ศทอ.)

๓.๑.๖ ใช้กำดักพิโรโนน ใช้ตาข่ายตักจับด้วงแรด และด้วงวงในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย และทำก่องล่อโดยใช้เชื้อราเมตตาไรเซียม (*Metarrhizium anisopliae*) เพื่อกำจัดด้วงแรด และด้วงวงในระยะตักเดี้ด และระยะตัวหนอน

๓.๑.๗ ไรสีขามะพร้าวจะเข้าทำลายอยู่ภายในข้าวโพดมะพร้าวทำให้การพ่นสารสารฆ่าไรไม่สามารถถอนตัวได้โดยตรง ตั้งนั้นการป้องกันกำจัดให้เน้นพ่นสารฆ่าไรในระยะมะพร้าวติดจันจนถึงระยะผลขนาดเล็กห่างกันประมาณ ๑ สปดาห์ ซึ่งเป็นระยะที่ไรสีขามะพร้าวเข้าทำลาย ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรโดยให้สลับกลุ่มสารฆ่าไรตามลักษณะกลไกการออกฤทธิ์โดย IRAC ดังนี้

- โพพราร์ไกเกอร์ ๓๐% ดับบลิวพี อัตรา ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (สารกลุ่ม ๑๒)
- อะมิทราก ๒๐% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (สารกลุ่ม ๑๙)
- กำมะถันผง ๘๐% ดับบลิวพี อัตรา ๖๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (สารกลุ่ม UN) ***ห้ามผสมกับสารชนิดอื่น
- ไฟริดาเบน ๒๐% ดับบลิวพี อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (สารกลุ่ม ๒๑)

๓.๑.๘ การใช้สารเคมีควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าว

- กรณีมะพร้าวที่มีความสูงมากกว่า ๑๒ เมตรขึ้นไป ห้ามใช้กับมะพร้าวน้ำหอม มะพร้าวกะทิ และมะพร้าวที่ใช้ทำน้ำตาล ใช้สารอีมาเมกตินเบนโซเอต ๑.๙๒% อีซี เข้มข้นโดยไม่ต้องผสมน้ำฉีดเข้าที่ลำต้นมะพร้าวอัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อต้น โดยใช้ส่วนเจาะรูให้อุ่นลงประมาณ ๔๕ องศา จำนวน ๒ รู ให้ตรงข้ามกับเจาะรูให้เล็ก ๑๐ - ๑๕ เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับขนาดของดอกส่วน ตำแหน่งของรูอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ ๑ เมตร แล้วฉีดสารฆ่าแมลงลงไปรูละ ๑๕ มิลลิลิตร ปิดรูด้วยดินน้ำมัน วิธีนี้จะป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวได้นานมากกว่า ๓ เดือน

- กรณีมะพร้าวที่มีความสูงน้อยกว่า ๑๒ เมตร รวมทั้งมะพร้าวกะทิ มะพร้าวน้ำหอม และมะพร้าวที่ใช้ทำน้ำตาล ในพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรง และไม่มีการปล่อยแตนเปียน ให้พ่นทรงพุ่มด้วยสารฟลูอบนไดอะมีด ๒๐% ดับบลิวพี อัตรา ๕ กรัม หรือ คลอแรนทรานิลโพรล ๕.๑๗% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร หรือ สปินโนนแซด ๑๒% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร (สารนี้มีพิษสูงต่อผึ้ง ไม่ควรใช้ในสวนมะพร้าวที่มีการเลี้ยงผึ้ง) หรือ ลูเพนนูรอน ๕% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร (สารนี้มีพิษสูงต่อกุ้ง ไม่ควรใช้บริเวณที่มีการเลี้ยงกุ้ง) โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่ง

ตามอัตราที่กำหนดผสมน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นให้ทั่วทั่งพืชบริเวณได้ไป ๑ - ๒ ครั้ง ควรใช้เครื่องยนต์พ่นสารที่สามารถควบคุมแรงดันได้ และมีแรงดันไม่น้อยกว่า ๓๐ บาร์ กรณีที่มีการปล่อยแทนเบียน ให้พ่นสารเคมีก่อน ประมาณ ๒ สัปดาห์ ค่อยทำการปล่อยแทนเบียน กรณีที่มีการเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของหนองหัวดำมะพร้าว สามารถใช้วิธีการนี้ได้เช่นเดียวกัน

๓.๒ การควบคุมศัตรูป่าล้มน้ำมัน

๓.๒.๑ รณรงค์ให้เกษตรกรดูแลสวนปาล์มน้ำมันให้สะอาด กำจัดรังพีชบริเวณสวนสวนปาล์มน้ำมัน เก็บเศษชาพีชไปเผาทำลาย เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ของด้วงแรดแก่เกษตรกร และหมั่นสำรวจสวนปาล์มน้ำมันอย่างสม่ำเสมอ

๓.๒.๒ ใช้กำดักฟีโรโมน และใช้ตาข่ายดักจับด้วงแรดในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย

๓.๒.๓ ทำกองล่อโดยใช้เชื้อรามเอตตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) โดยขอรับการสนับสนุนเชื้อรามเอตตาไรเซียมจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอาชักษาพีช (ศทอ.) เพื่อกำจัดด้วงแรดในระยะตัวเต็มวัยและระยะตัวหนอง

๓.๒.๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เชื้อร่าตโรคเดอร์มา ทาบริเวณที่เกิดโรค laminate ของปาล์มน้ำมัน เพื่อควบคุมการระบาดไม่ให้ลุกลามไปยังต้นอื่น ๆ

๓.๓ การควบคุมศัตรูยางพารา

๓.๓.๑ ประชาสัมพันธ์ และแจ้งเตือนการระบาดของโรครากรขาว และโรคใบร่วง ที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับสวนยางพาราแก่เกษตรกร

๓.๓.๒ ถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดโรครากรขาว โดยการขุดคูล้อมบริเวณต้นที่เป็นโรคขนาดคุกคิว ๓๐ เซนติเมตร ลึก ๖๐ เซนติเมตร ไปทางหัวและท้ายในแควเดียวกันข้างละ ๒ ตัน และกีกกลางระหว่างแควข้างเคียงกับแควถัดไปทั้งสองข้าง เพื่อป้องกันไม่ให้โรคแพร่ระบาดไปยังต้นอื่นโดยการสัมผัสกันของรากซึ่งจะชุดลอกคุกคิว

๓.๓.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เชื้อร่าตโรคเดอร์มา นีดพ่นบริเวณที่เกิดโรคเพื่อควบคุมการระบาดของโรครากรขาว และโรคใบร่วง

๓.๓.๔ สำหรับต้นยางพาราที่พบว่าเป็นโรครากรขาวระยะรุนแรง ให้เกษตรกรใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการ หรือใช้สารเคมีโพร์พีโคนาโซล ๒๕% อีซี อัตรา ๓๐ ซีซีต่อน้ำ ๓ ลิตรต่อตัน ราดบริเวณที่เป็นโรครากรขาว

๓.๓.๕ สำหรับต้นยางพาราที่พบว่าเป็นโรคใบร่วงระยะรุนแรง ให้เกษตรกรใช้สารเคมีตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทย โดยวิธีพ่น ดังนี้

- เบโนมิล อัตรา ๒๐ - ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา ๒ ซีซี พ่นอัตรา ๑๐๐ ลิตรต่อไร่
- โพร์ปีเนป หรือ แมนโคเชป หรือ คลอร์โรไนซิน ยัตราช ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา ๒ ซีซี พ่นอัตรา ๑๐๐ ลิตรต่อไร่

- ไฮก้าโคนาโซล อัตรา ๓๐ - ๔๐ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา ๒ ซีซี พ่นอัตรา ๑๐๐ ลิตรต่อไร่
- โปรดีโคนาโซล อัตรา ๑๐ - ๑๕ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา ๒ ซีซี พ่นอัตรา ๑๐๐ ลิตรต่อไร่
- ไทรโอฟานเดเมริล อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา ๒ ซีซี พ่นอัตรา ๑๐๐ ลิตรต่อไร่

๔.การคาดการณ์ศัตรูไม้ยืนต้น ในช่วงระหว่างวันที่ ๔ - ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓

ภาคเหนือ

- มะพร้าว ระวัง หนองหัวดำ แมลงดำหาน้ำ และด้วงแรด
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนองหัวดำ หนองหน้าแมว ด้วงแรด และโรคทะลายเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากรขาว และโรคเส้นดำ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหานาม ด้วงแรด และด้วงวง
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ ด้วงแรด และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว และโรคใบร่วง

ภาคกลาง และภาคตะวันตก

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหานาม ด้วงแรด ด้วงวง หนอนกินจิ้น และไรสีขา
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ โรคทะลายเน่า และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว และโรคใบร่วง

ภาคตะวันออก

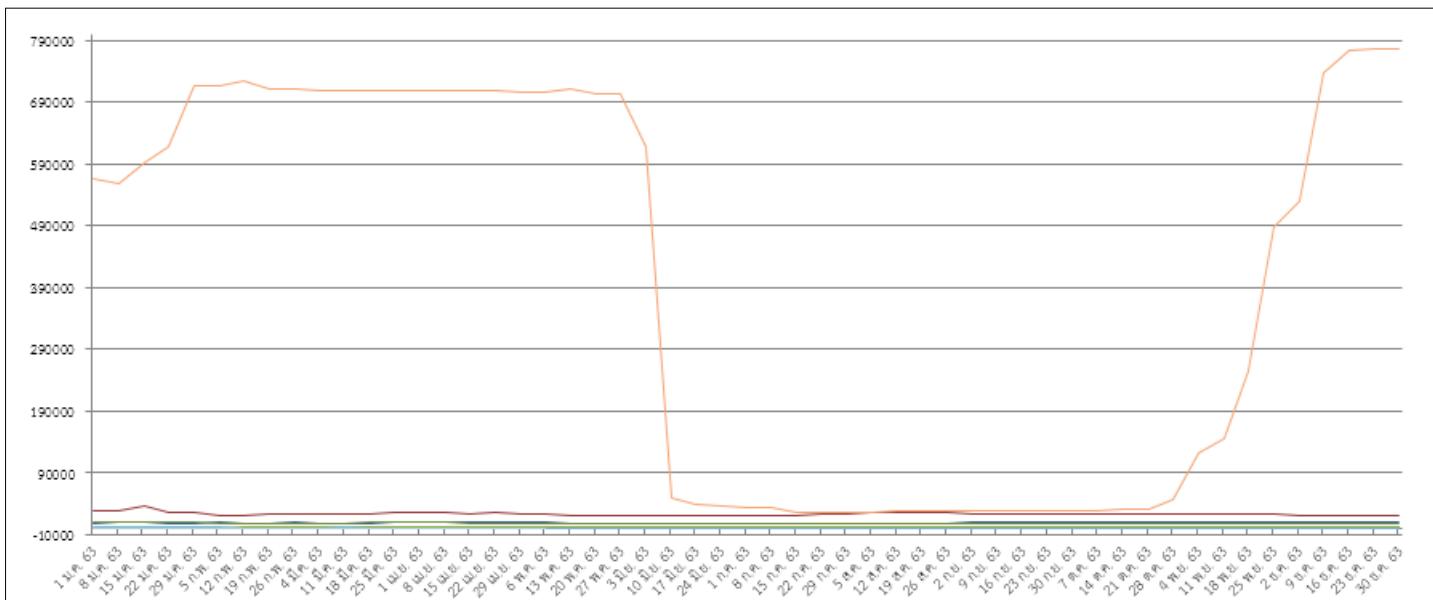
- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหานาม ด้วงแรด ด้วงวง หนอนกินจิ้น และไรสีขา
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ โรคทะลายเน่า และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว และโรคใบร่วง

ภาคใต้

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหานาม ด้วงแรด ด้วงวง และหนอนกินจิ้น
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ ด้วงแรด โรคทะลายเน่า และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรคใบร่วง โรคเส้นดำ และโรครากขาว

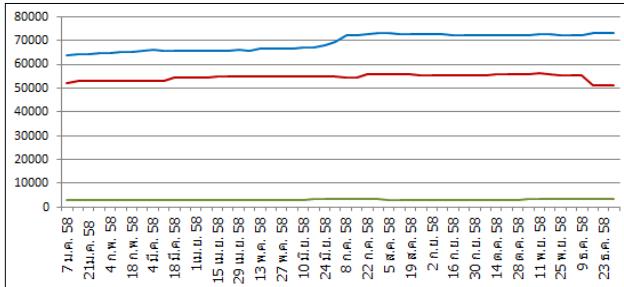
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของคัตรูเมียนมั่น ปี ๒๕๖๓

ภาพรวมทั้งประเทศ

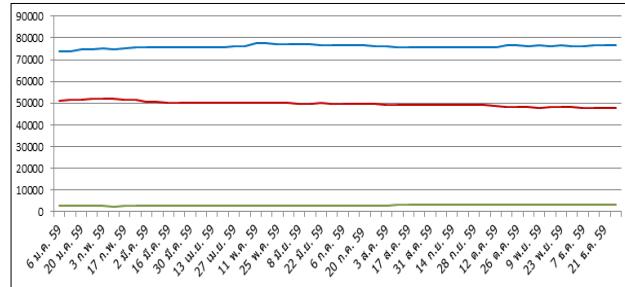

- หนองหัวลำดับ - มะพร้าว ๙,๔๘๕ 例
- แมลงดำนาม - มะพร้าว ๒๑,๙๖๗.๒๕ 例
- ตัวงเรด - มะพร้าว ๖,๙๗๓.๗๕ 例
- ตัวงวง - มะพร้าว ๑,๒๗๑.๕๐ 例
- ไรสีขามะพร้าว - มะพร้าว ๒,๓๓๖.๗๕ 例
- ตัวงเรด - ปาล์มน้ำมัน ๒,๒๖๘.๗๕ 例
- โรคลำต้นเน่า - ปาล์มน้ำมัน ๘๒๗ 例
- โรครากขาว - ยางพารา ๕๒๙ 例
- โรคใบร่วง - ยางพารา ๗๗๕,๔๒๒.๓๗ 例

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมะพร้าว ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๓

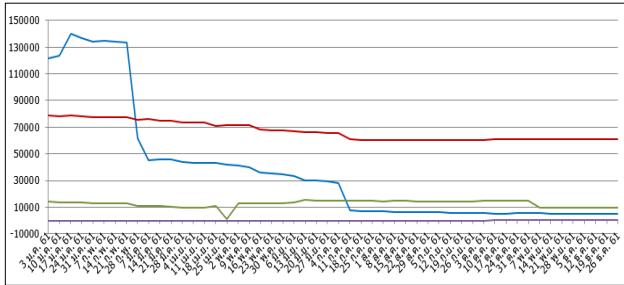
ปี ๒๕๕๘

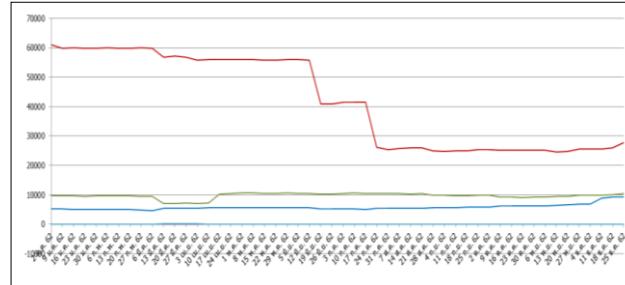
ปี ๒๕๕๙

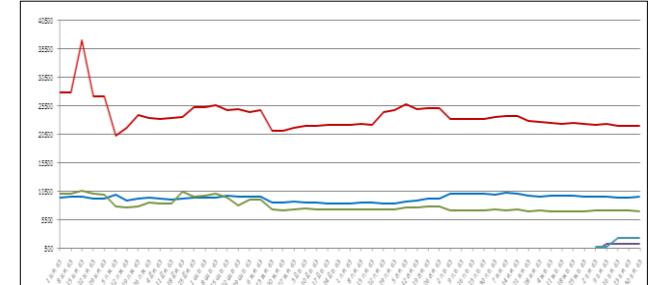
ปี ๒๕๖๐

ปี ๒๕๖๑

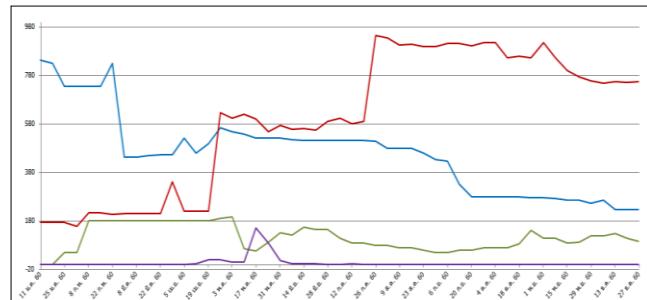
ปี ๒๕๖๒

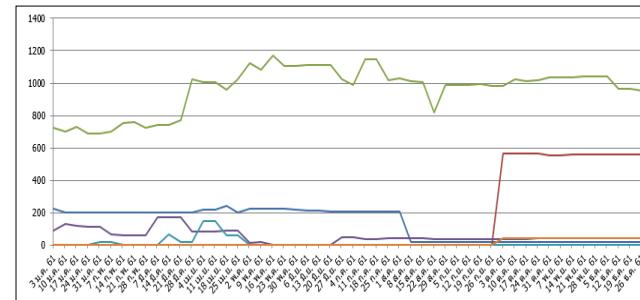
ปี ๒๕๖๓

- แทนหัวคำ ๙,๔๘๕ ไร่
- แมลงคำหนาม ๒๑,๙๖๗.๒๕ ไร่
- ด้วงเรด ๖,๙๗๓.๗๕ ไร่
- ด้วงวง ๑,๒๗๑.๕๐ ไร่
- ไรสี่ขามะพร้าว ๒,๓๓๖.๗๕ ไร่

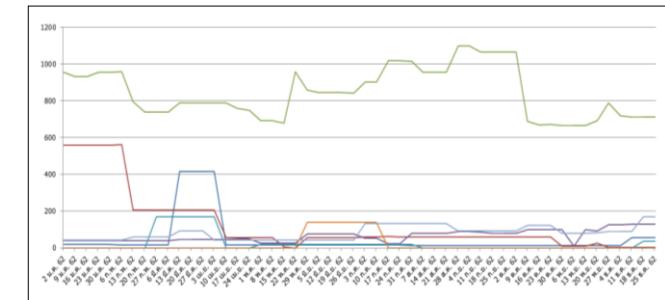
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของคัตตูรปานมีน้ำมัน ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓

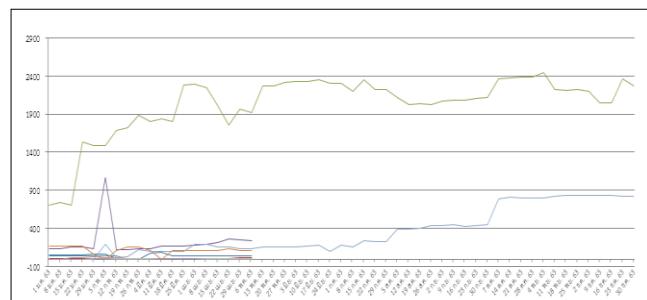
ปี ๒๕๖๐

ปี ๒๕๖๑

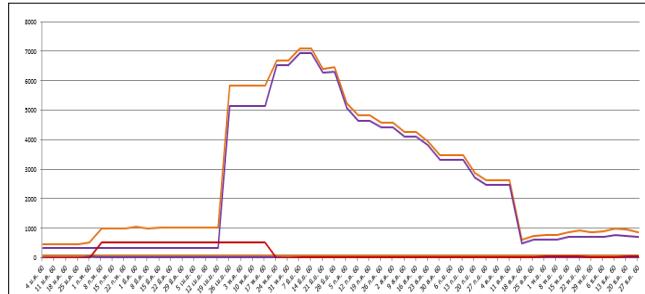
ปี ๒๕๖๒

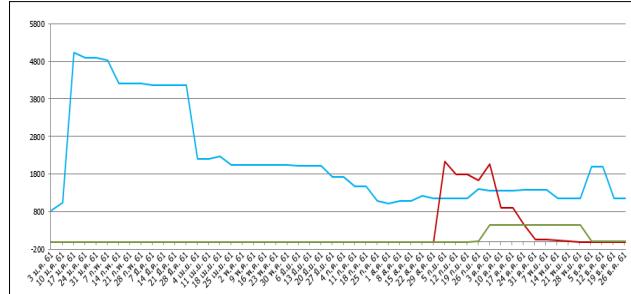
ปี ๒๕๖๓

— ด้วยเรด ๒,๒๖๔.๗๕ วิ่ง
— โรคคำตันน้ำ ๘๒๗ วิ่ง

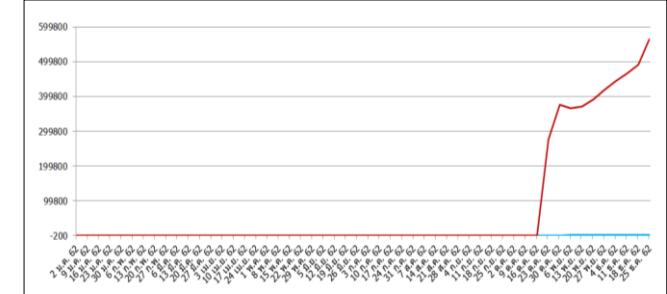
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของคัตรุยางพารา ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓

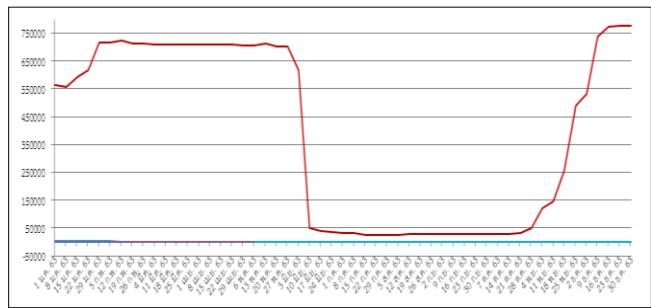
ปี ๒๕๖๐

ปี ๒๕๖๑

ปี ๒๕๖๒

ปี ๒๕๖๓

— โรครากขา ๕๖๙ ไร
— โรคใบร่วง ๗๗๔,๔๗๗.๓๗ ไร